

PEDAGO RY
YHDENVERTAISUUSOHJELMA
2023-25

SISÄLLYSLUETTELO

YHDENVERTAISUUDESTA	2
LAINSÄÄDÄNNÖLLISTÄ TAUSTAA	2
YLEISTÄ	3
JÄRJESTÖ	3
TOIMINTAOHJE HÄIRINTÄTAPAUKSISSA	4
YHDENVERTAISUUSVASTAAVA JA TURVAHENKILÖ	4
YHDENVERTAISUUTTA KOSKEVAT DOKUMENTIT	5
PEDAGO RY:N TAPAHTUMIEN JUOMAKULTTUURI	5
ESTEETTÖMYYS JA SAAVUTETTAVUUS	5
PALAUTE	6
YHDENVERTAISUUSOHJELMAN LAATIMINEN JA JATKOTOIMENPITEET	6
LÄHTEET	8
Liite 1.	9
Pedago ry:n yhdenvertaisuusohjelman 2020-22 oletettujen vaikutusten arviointi	9

YHDENVERTAISUUDESTA

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan ihmisten tasa-arvoista asemaa yksilöllisistä tekijöistä riippumatta (yhdenvertaisuus.fi). Jyväskylän yliopiston luokanopettajaksi opiskelevien ainejärjestö Pedago ry edellyttää kaikilta jäseniltään ja toiminnassaan mukana olevilta henkilöiltä kaikkien ihmisten kunnioittamista ja arvostamista, eikä hyväksy minkäänlaista syrjintää.

Yhdenvertaisuuden edistämiseksi on ensin osattava tunnistaa sellaisia esteitä, jotka vaikuttavat siihen, ettei Pedago ry:n toiminta ole kaikkien jäsenten saavutettavissa. Näiden esteiden tunnistamisen myötä on mahdollista edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta toiminnassa. (JYY 2019). Jokainen luokanopettajaopiskelija on tervetullut järjestöömme juuri sellaisena kuin on.

Pedago ry:n hallituksen vastuulla on luoda toiminnalle yhdenvertaiset puitteet. Myös jokainen Pedago ry:n jäsen on vastuussa siitä, millaista ilmapiiriä omalla toiminnallaan ainejärjestöömme luo. Erilaisten jäsenten huomioiminen tulee olla läpileikkaava teema kaikessa Pedago ry:n toiminnassa.

LAINSÄÄDÄNNÖLLISTÄ TAUSTAA

Suomen perustuslain (6§) mukaan yhdenvertaisuus on kaikkien kansalaisten perusoikeus. Se suojaa kaikkia Suomen kansalaisia eriarvoiseen asemaan asettamiselta ilman hyväksyttävää perustetta sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. (Suomen perustuslaki (731/1999).) Yhdenvertaisuuslaki (8§) kieltää syrjinnän edellä mainittujen asioiden lisäksi myös riippumatta poliittisesta toiminnasta, ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteista, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä asiasta. Pedago ry ei hyväksy minkäänlaista häirintää, joka on määritelty Yhdenvertaisuuslaissa (14§) henkilön ihmisarvoa loukkaavaksi käyttäytymiseksi, jos se liittyy 8 §:n 1. momentissa tarkoitettuun syyhyyn ja käyttäytymisellä luodaan mainitun syyn vuoksi henkilöä halventava, nöyryyttävä tai häntä kohtaan uhkaava, vihamielinen tai hyökkäävä ilmapiiri. (Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014).)

YLEISTÄ

Pedago ry:n jäseneksi liityttäessä, jäsen sitoutuu noudattamaan voimassa olevaa yhdenvertaisuusohjelmaa. Yhdenvertaisuusohjelma 2023-25 on suunniteltu ensisijaisesti ohjaamaan Pedago ry:n toimintaa talousarvion ja toimintasuunnitelman kanssa. Käytännössä ohjelma ohjaa hallituksen ja järjestön toimintaa toteuttavia tahoja toimimaan sen mukaisesti. Yhdenvertaisuusohjelma huomioidaan Pedago ry:n toimintasuunnitelmia laadittaessa.

Tässä yhdenvertaisuusohjelmassa asetetaan ohjeita ja toimintamalleja sille, kuinka yhdenvertaisuus huomioidaan ja kuinka sitä edistetään ainejärjestöemme toiminnassa. Yhdenvertaisuuden edistäminen Pedago ry:n toiminnassa on ennen kaikkea ennaltaehkäisevää toimintaa, josta jokainen jäsen on vastuussa. Ohjelman tavoitteena on luoda ainejärjestöömme entistä turvallisempi ilmapiiri ja yhdenvertaisemmat toimintatavat.

JÄRJESTÖ

Pedagon turvallisemman tilan periaatteet ovat Pedagon toiminnan ja tapahtumien yhteiset pelisäännöt. Näitä rikkova henkilö voidaan poistaa tapahtumasta tai hallitus voi evätä hänen osallistumisoikeutensa tuleviin tapahtumiin. Turvallisemman tilan periaatteet voidaan päivittää hallituksen toimintakauden aikana ja hyväksyttää hallituksen kokouksessa. Turvallisemman tilan periaatteet löytyvät Pedagon nettisivuilta.

Pedago ry tarjoaa jokaiselle jäsenelle mahdollisuuden osallistua toimintaan. Toiminnan tulee olla monipuolista, jotta kaikki jäsenet voisivat löytää juuri heille sopivaa toimintaa. Hallituksen kokoukset ovat avoimia kaikille ja niissä jokaisella jäsenellä on puheoikeus. Jäsenet voivat myös toimia erilaisissa avoimissa työryhmissä ja asettua ehdolle Pedago ry:n hallitukseen sekä toimihenkilöksi. Tapahtumissa luodaan mahdollisuuksia tutustua pedagolaisten kesken esimerkiksi joukkuejaoilla tai istumapaikoilla.

Pedago ry:n varojen käyttö ja hankinta on perusteltua ja läpinäkyvää. Varojen käytön tulee olla myös yhdenvertaista ja jäsenistöä tasapuolisesti hyödyttävää.

Pedago ry ei ole puoluepoliittinen toimija. Poliittisista tai muista kannanotoista tulee äänestää hallituksen kokouksessa ja saada selkeän enemmistön äänet ($\frac{2}{3}$ äänistä).

Hallitus voi toimia perustelluista syistä ohjaavia dokumentteja vastaan. Tällaisissa tilanteissa tulee äänestää hallituksen kokouksessa ja saada selkeän enemmistön äänet ($\frac{2}{3}$ äänistä).

TOIMINTAOHJE HÄIRINTÄTAPAUKSISSA

Häirinnällä tarkoitetaan kaikkea epäoikeudenmukaista ei-toivottua käytöstä esimerkiksi seksuaalinen häirintä ja kiusaaminen. Epäoikeudenmukainen käytös tarkoittaa kaikkea sitä käytöstä, mitä ei voida pitää yleisesti hyväksyttävänä ja joka loukkaa tieteen ja tahallisesti uhria. (JYY, 2019).

Pedagon tapahtumissa sattuneissa tilanteissa, joissa turvallisemman tilan periaatteita on rikottu, yhteyshenkilönä toimii turvahenkilö. Turvahenkilö ohjaa avun piiriin, johon kuuluvat esimerkiksi Hyvikset ja JYYn häirintäyhdyshenkilöt.

Mikäli Pedago ry:n jäsen kokee häirintää Pedagon tapahtumien ulkopuolella, tulee ottaa yhteyttä JYYn häirintäyhdyshenkilöihin tai poliisiin. Jäsen voi myös ottaa yhteyttä Pedagon yhdenvertaisuusvastaavaan, joka voi ohjata tarvittavan avun piiriin.

YHDENVERTAISUUSVASTAAVA JA TURVAHENKILÖ

Yhdenvertaisuusvastaavat ja tapahtumien turvahenkilöt ovat vertaistoimintaa, joka keskittyy avun piiriin ohjaamiseen. Näissä tehtävissä toimivat henkilöt ovat vaitiolovelvollisia ja kaikki yhteydenotot käsitellään luottamuksellisesti.

Pedagon hallitukseen nimitetään vähintään yksi yhdenvertaisuusvastaava. Yhdenvertaisuus on kuitenkin koko yhdistyksen yhteinen asia: niin hallituksen kuin jäsentenkin. Syksyn alussa yhdenvertaisuusohjelmaa tulee käydä läpi uusien opiskelijoiden kanssa.

Lähtökohtaisesti jokaisessa Pedagon tapahtumassa on nimetty turvahenkilö, jotta jokaisella on turvallinen ja tervetullut olo tapahtumissa. Turvahenkilö on selvinpäin oleva henkilö, joka on perillä tapahtuman luonteesta sekä sen sisällöstä. Turvahenkilön tulee olla saavutettavissa vähintään koko tapahtuman ajan. Turvahenkilöiden määrä linjataan tapahtuman luonteen mukaan. Toimintasuunnitelmassa määritellään vuosittain tarkemmin turvahenkilötoiminnasta.

Turvahenkilöt toimivat tapahtumissa tapahtuman virallisen osuuden ajan. Turvahenkilöille on luotu turvahenkilöohjeet, jossa käsitellään turvahenkilön toimenkuvaa ja velvollisuuksia. Turvahenkilön ohjeet sisältävät toimintamallin, miten turvahenkilö toimii tapahtumissa mahdollisen häirintätilanteen sattuessa. Turvahenkilöohjetta voi ja tulee päivittää tarvittaessa.

YHDENVERTAISUUTTA KOSKEVAT DOKUMENTIT

Tapahtumien yhdenvertaisuutta pidetään yllä turvahenkilön ohjeilla, turvallisemman tilan periaatteilla sekä tarkemmilla tapahtumakohtaisilla ohjeistuksilla, esimerkiksi sitseillä toastmastereiden ohjeistus.

Hallitus päivittää tapahtumien yhdenvertaisuutta koskevia dokumentteja tarvittaessa.

Yhdenvertaisuutta koskevat dokumentit löytyvät Pedago ry:n nettisivuilta.

PEDAGO RY:N TAPAHTUMIEN JUOMAKULTTUURI

Pedago ry:n järjestämät tapahtumat ovat monipuolisia ja laadukkaita, ja niistä osa on täysin alkoholittomia.

Tavoitteena on, että Pedago ry:n tapahtumiin on helppo osallistua riippumatta siitä, juoko alkoholia vai ei. Alkoholin käyttö tai sen käyttämättömyys ei aseta tapahtumiin osallistuvia eriarvoiseen asemaan.

Lähtökohtaisesti pelkkä juominen ylipäättään ei ole ohjelmanumero tai pääosa ohjelmaa missään tapahtumassa. Poikkeuksena esimerkiksi sitsit, joissa toiminta perustuu pitkälti juomalaulujen laulamiseen.

Juomisen tulee aina olla tapahtumaan osallistujan oma valinta.

ESTEETTÖMYYS JA SAAVUTETTAVUUS

Tapahtumien ja toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon esteettömyys ja saavutettavuus, jotta mahdollisimman moni pedagogilainen pystyy osallistumaan Pedagon toimintaan ja tapahtumiin.

Esteettömyys tarkoittaa rakennetun ympäristön esteiden puuttumista ja sosiaalista esteettömyyttä. Pedago pyrkii huomioimaan tapahtumia järjestäessä tapahtumapaikan esteettömyyden sekä aiemmista tapahtumista saadun palautteen.

Saavutettavuus on digitaalisten ympäristöjen ja viestinnän esteettömyyttä.

Esteettömyydestä viestitään avoimesti, kattavasti ja saavutettavasti, jotta jokainen osallistuja pystyy huomioimaan yksilölliset tarpeensa mahdollisimman hyvin. Tapahtumakuvauksesta löytyvät esteettömyystiedot esimerkiksi lyhyen esteettömyyskuvauksen muodossa.

Pedagon jäsenistö pyritään saavuttamaan monipuolisella viestinnällä eri kanavissa. Pedago ry:n tapahtumaviestintää tehdään myös englannin kielellä. Näin muillakin kuin suomenkielisillä henkilöillä on mahdollisuus osallistua tapahtumiin ja heidät huomioidaan järjestäjien ja muiden osallistujien toimesta. Kansainvälisyydestä vastaava hallituksen jäsen käy esittelemässä Pedago ry:n toimintaa vaihto-opiskelijoille.

PALAUTE

Kerätään tapahtumakohtaista palautetta, jossa kysytään erikseen yhdenvertaisuuden toteutumisesta tapahtumassa, ja lukuvuosittain toteutetaan vähintään yksi yhdenvertaisuuskysely. Tiedotetaan myös mahdollisuuksista antaa palautetta anonyymisti.

Jokainen palaute otetaan hallituksen käsittelyyn samanarvoisena riippumatta sen sisällöstä ja antotavasta. Palautteeseen reagoidaan Pedagon arvojen sekä toimintaa ohjaavien dokumenttien mukaisesti.

Jos hallituksen tulee tehdä päätös, joka jollain tavalla on hallituksen ja Pedagon toimintaa ohjaavia dokumentteja, kuten yhdenvertaisuusohjelmaa vastaan, tällöin päätöksen tulee mennä läpi $\frac{2}{3}$ enemmistöllä.

YHDENVERTAISUUSOHJELMAN LAATIMINEN JA JATKOTOIMENPITEET

Pedago ry:n yhdenvertaisuusohjelma 2023-2025 on vuoden 2022 hallituksen yhdenvertaisuusvastaavien Minea Nirhamon, Siru Kirkelän ja Atte Uraman laatima asiakirja.

Pedago ry:n yhdenvertaisuusohjelma 2023-25 on hyväksytty Pedago ry:n syyskokouksessa 26.10.2022.

Yhdenvertaisuusohjelman sisältöön on tarjottu mahdollisuus vaikuttaa kaikille Pedago ry:n jäsenille kyselyiden, työryhmän kokoontumisten, hallituksen avoimien kokouksien, sekä työryhmämuistiinpanojen ja luonnoksen kommentointitoiminnon kautta.

Yhdenvertaisuusohjelmaa päivittäessä on käytetty sekä Pedago ry:n jäseniltä saatua palautetta että Lähteet-kohdasta löytyviä tiedostoja, ja se perustuu Yhdenvertaisuuslakiin (1325/2014) sekä Suomen perustuslakiin (731/1999).

Yhdenvertaisuusohjelman 2020-22 oletettujen vaikutusten arvioinnista löytyy Liitteestä 1.

Jatkossa jokaisessa toimintasuunnitelmassa määritellään seuraavalle toimintakaudelle kohdennetut toimenpiteet yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi ja niiden toteutumista seurataan jokavuotisen yhdenvertaisuuskyselyn avulla. Kyselyn tulokset dokumentoidaan, jotta yhdenvertaisuusohjelman pitkäaikaisvaikutusta pystytään seuraamaan koko sen voimassaoloajan.

Vuonna 2025 yhdenvertaisuuskyselyiden pohjalta päivitetään uusi yhdenvertaisuusohjelma, jossa myös arvioidaan vuosien 2023-25 ohjelman toteutumista ja vaikutuksia.

LÄHTEET

[Finlex, Yhdenvertaisuuslaki \(1325/2014\)](#)

[Finlex, Suomen Perustuslaki \(731/1999\)](#)

[JYYn yhdenvertaisuusopas järjestöille](#)

[JYYn yhdenvertaisuussuunnittelun ohje](#)

[Yhdenvertaisuussuunnittelun opas](#). Sisäasiainministeriön julkaisu 10/2010

[SOOL ry:n Yhdenvertaisuusohjelma](#)

[JYYn Yhdenvertaisuusohjelma](#)

[Pedago ry:n yhdenvertaisuusohjelma 2020-22](#)

Liite 1.

Pedago ry:n yhdenvertaisuusohjelman 2020-22 oletettujen vaikutusten arviointi

Yhdenvertaisuusohjelman päivittämisen pohjaksi on vuonna 2022 pedagogisille teetetty JYYn yhdenvertaisuuskysely sekä Pedago ry:n oma yhdenvertaisuuskysely.

JYYn ainejärjestöille tarkoitettu yhdenvertaisuuskysely toteutettiin 1.2.-1.3.2022. Kyselyyn vastasi 34 henkilöä. Pedagon yhdenvertaisuuskysely toteutettiin 1.-31.4.2022. Kyselyyn vastasi 32 henkilöä. Kyselyiden vastauksista ilmeni useampi haaste Pedagon toiminnassa, mutta myös positiivista kehitystä huomattiin erityisesti turvahenkilöiden ja turvallisemman tilan periaatteiden osalta. Haasteita ja onnistumisia arvioitiin vielä myös syksyn 2022 yhdenvertaisuusohjelman päivittämistapaamisessa 14.9.2022.

Toimenpiteiden vaikutusten arviointi on kyselyiden pohjalta haasteellista, sillä kyselyihin vastaa noin 10 % Pedagon jäsenistä. Yhdenvertaisuusohjelman päivittämistä koskeviin tapaamisiin vuonna 2022 saapui paikalle X määrä ihmisiä. Oletettujen vaikutusten arvioinnissa ei keskitytty pöytäkirjoihin tai tapahtumapalautteisiin käytännöllisyyden ja ajankäytön vuoksi.

Syksyn 2022 yhdenvertaisuusohjelman päivittämistapaamisessa 14.9.2022 arvioitiin yhdenvertaisuusohjelman 2020-22 oletettuja vaikutuksia. Tapaamisen keskusteluissa ilmeni samoja teemoja kuin kevään 2022 yhdenvertaisuuskyselyissä.

Vuoden 2022 aikana turvahenkilöille, bussivastaaville ja bussien turvahenkilöille tehtiin selkeät toimintaohjeet ja ohjeistukset. Yhdenvertaisuusvastaavien sekä turvahenkilöiden tehtävien / toimintamallien selkeyttä jäsenistön keskuudessa oli vaikea arvioida, sillä käytänteet ja nimikkeet olivat vaihdelleet niin paljon hallituksesta ja vuodesta toiseen. Hallituksen jäsenille luotiin selkeä toimintamalli puuttumiseen turvahenkilön toimintaohjeilla ja tästä tuli myös järjestön toimintamalli tapahtumien kohdalla. Rajaus turvahenkilön / muun hallituksen jäsenen ja muiden toimijoiden (mm. JYYn häirintäyhdyshenkilö, järjestyksenvalvoja, ravintolan henkilökunta) välillä toteutettiin viestimällä turvahenkilön toimintaohjeiden kautta. Myös tutorit perehdytettiin Pedagon yhdenvertaisuusohjelmaan.

Pedagon tapahtumiin osallistujilla on selkeä kuva tapahtuman luonteesta. Auttaviksi tekijöiksi on huomattu esteettömyyskuvaus, esteettömyys checklist sekä mitä-missä-milloin

infot jokaisen tapahtuman kuvauksessa. Toiminta ja tapahtumat ovat siirtyneet yhdenvertaisempaan suuntaan tapahtumakohtaisen palautteen, jäsenkyselyiden sekä anonyymien palautteen mahdollisuuden myötä. Näiden avulla saimme nopeasti selville mahdolliset ongelmat ja pystyimme myös puuttumaan niihin. Joukkuejaot ja istumajärjestykset jakoivat mielipiteitä: osa jätti osallistumatta, kun ei voinut olla kaverin kanssa, kun taas osa oli tyytyväisiä mahdollisuuteen tutustua uusiin ihmisiin. Asiasta kerrottiin selkeästi tapahtumakuvauksessa.

Alkoholittomia tapahtumia järjestetään koko ajan enemmässä määrin: kirjakerho (2021 -), herkuapprot (2021 -), alkoholittomat sitsit (2022). Kirjakerhoja, hengailuiltoja tai liikuntavuoroja ei nähdä jäsenistön silmissä kuitenkaan tapahtumina vaan enemmän säännöllisenä kerhotoimintana. Tasapaino alkoholittomien ja alkoholillisten tapahtumien välillä voi toteutua ainakin toisinaan määrällisesti, mutta ei laadullisesti. Alkoholikulttuuri opiskelijoiden keskuudessa on yleisesti murrosvaiheessa. Opiskelijat kaipaavat yhä enemmän monipuolisia tapahtumia, mutta muutos uuteen tapahtumakulttuuriin vaatii rauhallisen siirtymäajan.

Alkoholin juominen ei ole missään tapahtumassa pakollinen ohjelmanumero. Syksyllä 2021 alkoholittomat joukkueet koettiin hyväksi lisäksi rastitapahtumiin. Kevään 2022 yhdenvertaisuuskyselyssä nousi kuitenkin vielä esille alkoholittomana osallistumisen vaikeus. Syksyn 2022 fukseilta saatiin pääosin positiivista palautetta alkoholittomana tapahtumiin osallistumisesta. Yhteenvetona osa jäsenistöstä kokee alkoholillisissa tapahtumissa muut osallistujat ja heidän käyttäytymisensä ahdistavina.

Koronapandemia on vaikuttanut Pedagon toimintaan myös yhdenvertaisuuden saralla. Yhteisöllisyys on ollut heikompaa ja toiminta on ikään kuin käynnistynyt uudestaan vuoden 2022 aikana. Myös kansainvälisyys Pedagossa toteutui koronapandemian vuoksi heikosti. Englanninkieliseen saavutettavuuteen on keskitytty esimerkiksi englanninkielisillä tapahtumakuvauksilla sekä nettisivujen englanninkielisellä osiolla. Yhteistyö kansainvälisten tutorien kanssa on ollut vähäistä.

Tietoisuus yhdenvertaisuusohjelmasta ja sen sisällöstä kasvanut jäsenistön keskuudessa. Muutos vuodesta 2019 vuoteen 2022 on ollut suuri. Yhdenvertaisuutta tarkasteltaessa muun muassa kyselyt, pöytäkirjat sekä jäsenistöltä saatu palaute ovat erilaisia tapoja arvioida vaikutuksia.